

**ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΓΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ:
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ :
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΑΛΛΑΛΑ ΓΙΟΥΣΑΦΑΖΑΙ
(σενάριο)**

Τάξη: B' Γυμνασίου

Προτεινόμενη διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες

Χώρος

αίθουσα διδασκαλίας

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Αίθουσα με Η/Υ και tablets

Εξοικείωση του διδάσκοντος και των μαθητών με τις νέες τεχνολογίες ♣

Προηγούμενη εμπειρία των μαθητών σε συνεργατική δραστηριότητα ♣

Ανανεωτική διάθεση από τον διδάσκοντα ♣

Διαθεματική αντίληψη της διδασκαλίας ♣

Αναφορά στους μαθητές γύρω από την αναγκαιότητα της γνώσης, ανάλυσης και κρίσης κοινωνικών θεμάτων και οι φάσεις μέσω των οποίων θα επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.

Η στοχοθεσία θα διευκολύνει την κατανόηση των μαθητών (Gunning, 2003· Seidel, Rimmele, & Prenzel, 2005). Αναγκαία είναι επίσης, η ενεργοποίηση προηγούμενων γνώσεων γιατί οι

Γνώσεων από προσωπικές εμπειρίες των παιδιών, διότι έχει αποδειχτεί ότι έτσι οι

μαθητές α) ενσωματώνουν ευκολότερα τη νέα γνώση στα υπάρχοντα γνωστικά σχήματα, β) δίνουν καλύτερη συνοχή στο γραπτό, και γ) αναπτύσσουν συχνότερα συλλογισμούς για να καλυφθούν τυχόν ελλείψεις ή εσφαλμένες νοητικές αναπαραστάσεις (Reisman, 2012). Στο επεισόδιο ερμηνείας δάσκαλος και μαθητές επεξεργάζονται τις πληροφορίες που έχουν αναγνωστεί.

Ασπαζόμενοι τη θεωρία της γνωστικής προσέγγισης η οποία έρχεται σε συμφωνία και με τα προτεινόμενα επίπεδα κατανόησης από τον ΟΟΣΑ (OECD, 2010)

κρίνουμε ότι κατά την επεξεργασία του κειμένου είναι πιθανό οι μαθητές α) να εντοπίσουν β) να ερμηνεύσουν ή και γ) να αναστοχαστούν πάνω στις κειμενικές ιδέες. Στον αναστοχασμό πληροφοριών ακολουθεί αξιολόγηση του κειμένου τους.

Σύντομη περιγραφή

Με αφορμή την προβολή βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=jCT6AjmiFZ4> για τα ανθρώπινα δικαιώματα του παιδιού, τη <https://www.unicef.org/greece/%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%8D> Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και βασιζόμενοι σε προϋπάρχουσες γνώσεις οι μαθητές σχολιάζουν γιατί πρέπει να αντιμετωπίζονται τα παιδιά όχι ως παθητικοί αποδέκτες φιλανθρωπίας αλλά ως άνθρωπινα όντα με ένα ξεχωριστό σύνολο δικαιωμάτων. Η δραστηριότητα αυτή προκαλεί τους μαθητές να οργανώσουν την επιχειρηματολογία τους στο θέμα και να εξασκηθούν στην εκφορά επιχειρηματολογικού λόγου.

Θεωρητικό πλαίσιο

Η παραγωγή λόγου (προφορικού και γραπτού) είναι το τελικό στάδιο μιας διαδικασίας που ξεκινάει από τον σχεδιασμό και την προετοιμασία της παραγωγικής δραστηριότητας και ολοκληρώνεται με την αυτοαξιολόγηση από τους ίδιους τους μαθητές του κειμένου που πρόκειται να εκφωνηθεί προφορικά ή να συνταχθεί, πριν από την τελική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Επομένως, η διαδικασία παραγωγής λόγου πραγματοποιείται σε τρία στάδια:

- προ-ομιλητικό στάδιο: Στο στάδιο αυτό γίνεται συλλογή και επεξεργασία πληροφοριακού υλικού (επιστημονικά και δημοσιογραφικά άρθρα, επιφυλλίδες, ερευνητικά δεδομένα, εικόνες / ομιλητικό στάδιο: οι μαθητές μετασχηματίζουν τις πληροφορίες σε κείμενο των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν μέσω της επεξεργασίας του υλικού που προσπελάστηκε στο προσυγγραφικό στάδιο.
- μεθομιλητικό στάδιο: μετά τη συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής (draft), οι μαθητές εμπλέκονται σε διαδικασία αυτοαξιολόγησης και αναθεώρησης του κειμένου τους σε επίπεδο έκφρασης, περιεχομένου και δομής.
Δηλαδή
- Οι δραστηριότητες του προ-ομιλητικού σταδίου εντάσσονται κυρίως στη φάση της τοποθετημένης πρακτικής, καθώς οι μαθητές εμπλέκονται σε διαδικασίες διαχείρισης πληροφοριών χωρίς συστηματική και σκόπιμη διδακτική παρέμβαση· δευτερευόντως, συνδέονται με τη φάση της κριτικής πλαισίωσης, δεδομένου ότι οι μαθητές συμμετέχουν σε δράσεις διαχείρισης και αξιολόγησης πληροφοριών.
- Η πρόταση επικοινωνεί με τη μετασχηματιστική πρακτική, καθώς συγκεκριμένες πληροφορίες και αποσπάσματα λόγου από διαφορετικά κείμενα (βίντεο τίτλοι) μετασχηματίζονται σε νέο κείμενο· ταυτόχρονα, συνδέεται με την κριτική πλαισίωση, αφού οι μαθητές αξιολογούν τις γλωσσικές και υφολογικές επιλογές τους κατά τη διάρκεια της δημιουργίας και της εκφοράς του κειμένου σε σχέση με την προθετικότητά τους, τους αποδέκτες και το περικείμενο.

- Ακολουθεί αποτελεσματική ταξινόμηση του περιεχομένου του παραγόμενου κειμένου βάσει των υπερδομικών χαρακτηριστικών του κειμενικού τύπου.

Σκοπός και στόχοι

Σκοπός της προτεινόμενης δραστηριότητας είναι με αφορμήση συγκεκριμένο βίντεο <https://www.youtube.com/watch?v=cjkWKMB9FcE> (ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΑΛΑ) και τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού, οι μαθητές αφού αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που εμπεριέχονται σε αυτό, όπως και τις γνώσεις που ήδη διαθέτουν, να προβληματιστούν πάνω στο βασικό θέμα του να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους.

Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και τους δίνεται ένα φύλλο εργασίας το οποίο οι μαθητές αξιοποιώντας δοσμένα κειμενικά τεμάχια και αποκωδικοποιώντας τα καλούνται να ξεδιπλώσουν τις σκέψεις και τα επιχειρήματά τους.

Με τη δραστηριότητα αυτή επιδιώκεται οι μαθητές:

- να αντιδράσουν κριτικά απέναντι σε κειμενικά θραύσματα ή ομιλία
- να προβληματιστούν αναφορικά με το θέμα των δικαιωμάτων του παιδιού –δικαίωμα όλων των παιδιών στη μόρφωση
- να παραγάγουν κείμενο με τη μορφή προτρεπτικού/επιχειρηματολογικού λόγου απέναντι στους συνομηλίκους τους.

Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης

- Οι μαθητές βασιζόμενοι σε φύλλο εργασίας εκφέρουν λόγο αναφορικά με το δικαίωμα όλων των παιδιών στη μόρφωση αντλώντας ιδέες από μικρο-κείμενα. Αρχικά, ενθαρρύνονται να αποκωδικοποιήσουν αυθεντικούς τίτλους εφημερίδων σχετικούς με το θέμα και στη συνέχεια να δημιουργήσουν και να εκφωνήσουν μια σύντομη ομιλία (2-3 λεπτών) στην οποία θα εκθέτουν την άποψή τους. Μπορούν να επιλέξουν όποιον τίτλο επιθυμούν ή εναλλακτικά να συνθέσουν ένα ποίημα σχετικό με το θέμα. Η δραστηριότητα είναι ατομική. Οι μαθητές κατά την προετοιμασία των ομιλιών τους μπορούν να αξιοποιήσουν ατομικά την ιδεοθύελλα και τη δημιουργία προσχεδίων.

1. Στις τέσσερις ομάδες δίνεται και ένας από τους παρακάτω συνδέσμους:

- <https://www.tovima.gr/2014/10/11/world/egkwmia-alla-kai-apeiles-gia-ti-malala-meta-to-nompel-eirinis/>
- <https://www.tovima.gr/2012/12/22/politics/malala-gioysoyfzai-ithete-na-paei-sxoleio-egklima-skotwste-tin/>
- <https://www.kathimerini.gr/world/52216/malala-gioysafzai-opla-kata-tis-tromokratias-ta-vivlia/>
- <https://www.kathimerini.gr/society/788757/12-ektheseis-gia-ti-malala/>

Επίσης σε όλες τις ομάδες δίνονται οι παρακάτω ερωτήσεις:

-Τι σημαίνει η λέξη «Δικαιώματα»;

- Πού βρίσκεται το Πακιστάν; Γνωρίζετε κάτι γι' αυτήν τη χώρα;
- Ξέρετε τι είναι οι Ταλιμπάν,
- Ποια είναι η πρωταγωνίστρια;
- Ποια είναι τα βασικά σημεία της ομιλίας της Μαλάλα Γιουσαφζάι;
- Με ποιους τρόπους υπερασπίζεται το δικαίωμά της στη μόρφωση;
- Τι σημαίνει ο όρος ακτιβίστρια;
- Γιατί της απένειμαν βραβείο Νόμπελ;
- Σχολιάστε τον τίτλο της εφημερίδας: «Εγκώμια αλλά και απειλές για τη Μαλάλα μετά το Νόμπελ Ειρήνης»
- Οι «New York Times» ρώτησαν τη Μαλάλα αν φοβάται για τη ζωή της. «Το σκέφτομαι συχνά και φαντάζομαι ξεκάθαρα τη σκηνή. Ακόμη κι αν έρθουν να με σκοτώσουν, θα τους πω ότι αυτό που προσπαθούν να κάνουν είναι λάθος, ότι η Παιδεία είναι βασικό μας δικαίωμα» απάντησε η Μαλάλα. Πιστεύετε πως όντως η Παιδεία είναι υπέρτατο αγαθό για τον άνθρωπο και μάλιστα τον νέο;
- «Έχω θέσει στόχο να διαβάσω χιλιάδες βιβλία, να τραφώ με τη γνώση. Τα μολύβια και τα βιβλία είναι τα όπλα που νικούν την τρομοκρατία», δήλωσε η 16χρονη Γιουσαφζάι στην ομιλία της, φορώντας ένα κόκκινο μαντήλι.
- Γιατί η βράβευση της Μαλάλα είναι σημαντική για εσάς που είστε συνομήλικοι της;

Οι ομάδες καλούνται να αναπτύξουν προφορικά σε διάρκεια 2 ως 3 λεπτά και να παρουσιάσουν την περίπτωση της ακτιβίστριας Μαλάλα Γιουσαφζάι

2. Στη συνέχεια έχοντας παρακολουθήσει με προσοχή τι είπε η κάθε ομάδα και έχοντας τη δυνατότητα να κρατήσουν σημειώσεις, καλούνται να γράψουν ένα άρθρο αναρτώντας το στην Ιστοσελίδα του Σχολείου στο οποίο θα αναπτύξουν ποιο μήνυμα δίνει κατά τη γνώμη τους το παράδειγμα της Μαλάλα σε όλους τους νέους ανθρώπους και πόσο δίνει ελπίδες για έναν καλύτερο και ειρηνικό κόσμο;

3. Οι ομάδες παρατηρούν δύο εικόνες. Στη συνέχεια καλούνται Α) να δώσουν έναν τίτλο στην κάθε εικόνα. Β) Να διατυπώσουν τις σκέψεις τους συγκρίνοντάς τες και λαμβάνοντας υπόψη το παράδειγμα της Μαλάλα Γιουσαφζάι, και την κριτική του **Νίκου Τσούλια** για το βιβλίο της: «Πρόκειται για ένα «βιβλίο – ύμνο» στην παιδεία και στη μόρφωση, στη βαθιά επιθυμία του ανθρώπου για γνώση και για αυτοπραγμάτωση. Είναι ένα «εκπαιδευτικό μανιφέστο» όχι με την έννοια μιας θεωρητικής και στοχαστικής έρευνας αλλά ως εμπνευσμένη καταγραφή μιας βιωμένης αγωνιστικής στάσης και ενός υποδειγματικού τρόπου ζωής. Δεν περιέχει αναλύσεις γραμμένες σε ένα ασφαλές γραφείο. Εκφράζει ένα βίωμα ζωής, έναν υπαρξιακό αγώνα – την αγωνία για εκπαίδευση. Είναι ένα «παιδαγωγικό παράδειγμα», στο οποίο αναδεικνύονται οι καταστατικές αξίες της θεσμικής εκπαίδευσης και το αναφαίρετο δικαίωμα κάθε ανθρώπου για μόρφωση, γιατί μόνο με αυτό τον τρόπο θα γίνει μέτοχος του πολιτισμού και συνδημιουργός του Κόσμου..... Η αγάπη της για το σχολείο και το πάθος της για γνώση θα την οπλίσουν με εκείνη τη φοβερή δύναμη, που δεν θα στομώσει απέναντι στην απειλή των τρομοκρατών. Αμφισβητεί τη βία και τη δύναμη των όπλων, το θρησκευτικό φανατισμό και την επιβολή της άγνοιας. Εμπνέεται από τον ασίγηστο πόθο της για μάθηση. Ωριμάζει μέσα στις πιο μεγάλες δυσκολίες της ζωής.»

Αξιολόγηση

Δίνονται εξαρχής στους μαθητές τα κριτήρια με τα οποία θα αξιολογηθεί η προσπάθειά τους:

1. Οργάνωση επιχειρημάτων
2. Ποιότητα ιδεών
3. Συνοχή σκέψεων
4. Αισθητικό αποτέλεσμα
5. Πρωτοτυπία
6. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αυτοαξιολόγηση των μαθητών κυρίως σε ομαδικό επίπεδο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι μαθητές με το συγκεκριμένο σενάριο ευαισθητοποιούνται σε ένα βασικό θέμα αυτό του δικαιώματος που έχουν όλα τα παιδιά στη μόρφωση και τους δίνει τη βεβαιότητα να πιστέψουν πραγματικά ότι μπορεί η φωνή ενός και μόνο ανθρώπου να εμπνεύσει και να αλλάξει ολόκληρο τον κόσμο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ματσαγούρας, Η. (2008). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση. Για το καθημερινό μάθημα - το ολοήμερο σχολείο και για τα περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και τα ευρωπαϊκής συνεργασίας προγράμματα*. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

Μιχάλης, Α. (2020). *Γλωσσική διδασκαλία και πρακτικές γραμματισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: εκδ. Gutenberg.